МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти і науки обласних, Київської міської державних (військово-цивільних) адміністрацій

Заклади дошкільної освіти

Щодо оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти

У додаток до листів Міністерства освіти і науки України від 08.01.2025 № 1/416-25 «Про робочий час та педагогічне навантаження працівників закладів дошкільної освіти», від 31.01.2025 № 1/1984-25 «Щодо змін до штатних розписів закладів дошкільної освіти» інформуємо про зміни в оплаті праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2024 № 3788-IX (далі – Закон № 3788-IX).

Міністерством освіти і науки України видано наказ від 27.01.2025 № 100 «Про внесення зміни у додаток 9 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557» (додається), що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.01.2025 за № 168/43574 (далі – наказ МОН № 100), яким унормовується питання оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до статей 26, 28 Закону № 3788-IX. Зокрема наказом МОН № 100 встановлено, що посадовий оклад (ставка заробітної плати) педагогічному працівнику закладу дошкільної освіти встановлюється ***за робочий час***, визначений відповідно до законодавства.

Зауважуємо, що наказ МОН № 100 набуває чинності з дня його офіційного опублікування та застосовується з 1 січня 2025 року (з дня введення в дію Закону № 3788). *Станом на 18.02.2025* ***наказ МОН № 100*** *не опублікований в Офіційному віснику України і ще* ***не набув чинності.***

Наголошуємо, що попри те, що Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III (далі – Закон № 2628-III) втратив чинність з 1 січня 2025 р., *нормативно правові акти, розроблені на його виконання*, та інші, зокрема, які регулюють питання трудових відносин працівників, оплати праці тощо, *є чинними до приведення їх Кабінетом Міністрів України та міністерствами у відповідність з вимогами Закону № 3788-IX, як це встановлено абзацами першим, восьмим-десятим підпункту 1 пункту 5 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3788-IX.*

МОН № 1/3116-25 від 19.02.2025

Підписав: Сташків Андрій Борисович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005BA23600559BB900
Дійсний: з 25.05.2023 0:00:00 по 24.05.2025 23:59:59

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОДА
арк.0 №01-29/80 від 19.02.2025

Тобто, до набрання чинності наказу МОН № 100 застосовуються норми Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27.05.1993 р. за № 56 (далі – Інструкція № 102). Зауважуємо, що з 1 вересня 2005 р. Інструкція № 102 *застосовується в частині, що не суперечить умовам оплати праці*, визначеним наказом Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ» (далі – наказ МОН № 557).

Відповідно до пункту 68 Інструкції № 102 місячна заробітна плата педагогічних працівників закладів освіти, у т. ч. закладів дошкільної освіти, визначається шляхом множення ставки заробітної плати на їх *фактичне навантаження на тиждень, встановлене при тарифікації,* і ділення цього добутку на ***встановлену норму годин на тиждень***. Встановлена при тарифікації заробітна плата виплачується щомісячно незалежно від кількості тижнів і робочих днів у різні місяці року.

Оскільки Закон № 2628-III втратив чинність, то з 1 січня 2025 р. при розрахунку місячної заробітної плати педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до пункту 68 Інструкції № 102 вже мають застосовуватися ***норми годин на тиждень (норми педагогічного навантаження на тиждень)***, що встановлені Законом № 3788-IX.

Звертаємо увагу, що у порівнянні із Законом № 2628-III зменшилося педагогічне навантаження для вихователів загальних груп та інструкторів з фізкультури з 30 до 25 годин на тиждень, практичних психологів у закладах дошкільної освіти загального типу без інклюзивних груп з 40 до 20 годин.

Отже, *до набрання чинності наказу МОН № 100* оплата праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти здійснюється відповідно до норм Інструкції № 102 і ставка заробітної плати (посадовий оклад) педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти виплачується за норму педагогічного навантаження на тиждень, що встановлена Законом № 3788-IX (до прикладу, вихователям усіх груп – 25 годин на тиждень).

Норма статті 26 Закону № 3788-IX та внесені на виконання цієї статті Закону наказом МОН № 100 зміни у додаток 9 до наказу МОН № 557 *призводять до* ***зміни істотних умов праці*** *та зміни умов оплати праці* педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, про які вони *мають бути попереджені до настання таких змін*.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX у період дії воєнного стану повідомлення працівника про зміну істотних умов праці та зміну умов оплати праці, передбачених частиною третьою статті 32 та статтею 103 Кодексу законів про працю України, здійснюється не пізніш як до запровадження таких умов.

Отже, тільки після набрання чинності наказу МОН № 100 працівники мають бути попереджені про зміну істотних умов праці та зміну умов оплати праці, і тільки після цього можуть бути внесені зміни до штатних розписів і тарифікаційних списків на виконання цього наказу.

Наголошуємо про неприпустимість робити зміни умов оплати праці педагогічних працівників «заднім числом» і вираховувати із виплаченої їм заробітної плати кошти за невідпрацьовані години *робочого часу* понад встановлене в тарифікаційних списках педагогічне навантаження.

При цьому зауважуємо, що години педагогічної роботи, відпрацьовані педагогічними працівниками (зокрема, вихователями) в групі з дітьми понад норму педагогічного навантаження, встановленого Законом № 3788-IX, *повинні бути оплачені додатково*, *якщо* рішеннями органів місцевого самоврядування *не були внесені зміни до штатних розписів щодо збільшення кількості штатних одиниць вихователів на групу* у зв'язку із зменшенням норми педагогічного навантаження (безпосереднього здійснення освітнього процесу з вихованцями) для вихователів загальних груп з 30 до 25 годин на тиждень.

Про повноваження виконавчих органів місцевих рад приймати рішення про введення до штатного розпису закладу дошкільної освіти, із відповідним фінансуванням, додаткових посад (штатних одиниць), необхідних для забезпечення роботи закладу Міністерство освіти і науки України інформувало в листі від 31.01.2025 № 1/1984-25 «Щодо змін до штатних розписів закладів дошкільної освіти».

Після набрання чинності наказу МОН № 100 і внесення на його виконання змін до тарифікаційних списків, штатних розписів щодо встановлення посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти *за робочий час*, визначений відповідно до законодавства, при збільшенні (зменшенні) годин роботи безпосередньо з вихованцями (педагогічного навантаження) відповідно і збільшується (зменшується) його робочий час.

Зазначаємо, що наказом МОН № 100 також внесені зміни у додаток 9 до наказу МОН № 557, якими передбачено, що робота педагогічного працівника понад норму педагогічного навантаження (виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором) *може здійснюватися поза межами закладу освіти*.

Водночас зазначаємо, що *затвердження графіків роботи* працівників закладу дошкільної освіти, посадових інструкцій, штатних розписів, тарифікаційних списків *відноситься до повноважень керівника закладу* відповідно до статті 38 Закону № 3788-IX. Керівник закладу дошкільної освіти має право, зокрема, визначати посадові обов'язки працівників закладу дошкільної освіти, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства. Керівник закладу дошкільної освіти зобов'язаний, зокрема: виконувати вимоги законодавства про дошкільну освіту, а також забезпечувати їх виконання працівниками закладу дошкільної освіти; планувати та організовувати діяльність закладу дошкільної освіти,

зокрема фінансово-господарську діяльність; затверджувати правила внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, план роботи закладу дошкільної освіти на рік, посадові обов'язки (інструкції) та графіки роботи працівників тощо.

Згідно із статтею 39 Закону № 3788-IX педагогічна рада, що є основним колегіальним органом управління закладу дошкільної освіти, схвалює правила внутрішнього розпорядку закладу.

Також інформуємо, що додаток 9 до наказу МОН № 557 доповнено нормою відповідно до статті 28 Закону № 3788-IX, що *засновники державних і комунальних закладів дошкільної освіти* ***мають право встановлювати посадові оклади, доплати, надбавки та грошові винагороди у розмірі, що перевищує розмір, визначений Кабінетом Міністрів України***, а також мають право встановлювати для працівників додаткові винагороди та допомоги, крім передбачених Законом України «Про дошкільну освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти.

Звертаємо увагу, що години заміщення тимчасово відсутніх педагогічних працівників не враховуються в нормі робочого часу та оплачуються додатково відповідно до вимог чинного законодавства.

Відповідно до пункту 73 Інструкції № 102 при заміщенні тимчасово відсутніх у зв'язку з хворобою або з інших причин педагогічних працівників, яке тривало не більше двох місяців, провадиться погодинна оплата праці. Якщо ж заміщення тривало понад два місяці, то оплата праці педагогічного працівника провадиться з першого дня заміщення за всі години фактичного навчального навантаження в порядку, передбаченому пунктом 68 цієї Інструкції, тобто за тарифікацією в повному обсязі.

Розрахунок розміру погодинної оплати праці зазначений у пункті 73 Інструкції № 102, який визначається шляхом ділення місячної тарифної ставки, встановленої за відповідну норму годин навчального навантаження на тиждень, на середньомісячну кількість годин, передбачену балансом робочого часу на відповідний рік (спільний лист МОН від 28.11.2008 № 1/9-770 та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України від 27.11.2008 № 02-5/465).

Зауважуємо, що згідно із Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX (із змінами) у період дії воєнного стану не застосовуються норми статті 53, частини третьої статті 67 та статті 73 Кодексу законів про працю України. Тому, до прикладу, норма тривалості робочого часу на 2025 рік, обчислена за календарем п'ятиденного робочого тижня з двома вихідними днями в суботу та неділю за умови однакової тривалості часу роботи на день упродовж робочого тижня, *з урахуванням дії воєнного стану до кінця календарного року*, становить:

при 18-годинному робочому тижні – 939,6 годин на рік (середньомісячна норма – 78,3); при 20-годинному робочому тижні – 1044 годин на рік (середньомісячна норма – 87); при 24-годинному робочому тижні – 1252,8 годин на рік (середньомісячна норма – 104,4); при 25-годинному робочому тижні –

1305 годин на рік (середньомісячна норма – 108,75); при 30-годинному робочому тижні – 1566 годин на рік (середньомісячна норма – 130,5).

Після набрання чинності наказу МОН № 100 при обчисленні розміру погодинної оплати праці за години заміщення тимчасово відсутнього педагогічного працівника застосовуємо середньомісячну кількість годин за відповідну норму годин *робочого часу* на тиждень (при 30-годинному робочому тижні середньомісячна кількість годин у 2025 році, з урахуванням дії воєнного стану до кінця календарного року, становить 130,5).

Також наказом МОН № 100 внесені зміни у додаток 9 до наказу МОН № 557, якими передбачено, що вихователям і помічникам вихователів, які працюють у групах з перевищенням норм наповнюваності груп, відповідно до законодавства встановлюється доплата за кожного вихованця понад визначену норму у розмірі частки посадового окладу відповідного працівника.

Гранична норма наповнюваності груп вихованців залежно від віку дітей та типу групи (інклюзивна, спеціальна) визначена у статті 17 Закону № 3788-IX.

Відповідно до статті 28 Закону № 3788-IX вихователям і помічникам вихователів, які працюють у групах з перевищенням норм, визначених пунктами 1-3 частини другої статті 17 цього Закону, засновник закладу дошкільної освіти встановлює доплату за кожного вихованця понад визначену норму у розмірі частки посадового окладу відповідного працівника з розрахунку на одного вихованця у відповідній групі та верхньої межі норми співвідношення, визначеної частиною другою статті 17 цього Закону.

Звертаємо увагу, що норма Закону № 3788-IX не передбачає обрахунку середньої кількості вихованців в день, які відвідували групу за місяць, щоб визначити кількість вихованців, що перевищує верхню межу наповнюваності групи. Отже, пропонуємо встановлювати доплату за кожного вихованця в день, що перевищує визначену норму, як зазначено у Законі.

Для встановлення такої доплати необхідно порахувати кількість вихованців за кожен день понад визначену норму, які відвідували заклад протягом минулого місяця (якщо в якийсь день кількість вихованців була в межах визначеної норми, то ці дні не беремо до розрахунку) і помножити на частку посадового окладу відповідного працівника на одного вихованця у відповідній групі, яка розраховується діленням посадового окладу (ставки заробітної плати) вихователя чи помічника вихователя на кількість робочих днів у місяці та на верхню межу норми співвідношення, визначену частиною другою статті 17 цього Закону для відповідної групи.

До прикладу, у групі вихованців одного віку від двох до трьох років верхня межа норми співвідношення відповідно до частини другої статті 17 Закону № 3788-IX становить 15 вихованців. По списку дітей 18, що дозволено Законом № 3788-IX і не перевищує 20 відсотків від максимальної кількості дітей у групі. Кількість робочих днів в місяці було 21, з яких: 5 днів групу відвідувало 14 дітей, 10 днів – 16 дітей; 6 днів – 18 дітей. Отже, кількість вихованців, які відвідували групу протягом місяця понад визначену норму, за яку необхідно встановити

доплату, становить 28 дітей (10 днів * 1 дитину, 6 днів * 3 дитини). Ставка заробітної плати вихователя за повністю виконану місячну норму робочого часу, до прикладу, 8 505 грн, тоді частка посадового окладу вихователя на одного вихованця у відповідній групі на день буде становити 27 грн (8 505 грн : 21 день : 15 вихованців). Доплата в місяць буде 756 грн (28 дітей * 27 грн).

Доводимо до відома, що на засіданні Уряду 11 лютого 2025 р. прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 11.02.2025 № 143 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 346 і від 14 червня 2000 р. № 963», якою:

оновлено перелік посад педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 р. № 963, зокрема *доповнено посадами* заступника директора закладу дошкільної освіти з організації освітнього процесу, керівника (завідувача) дошкільного підрозділу в інших закладах та установах, а також посада вчителя всіх спеціальностей конкретизована «(у тому числі вчитель-дефектолог, вчитель-логопед)»;

внесено зміни до Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 р. № 346 (далі – Порядок № 346), зокрема, щодо встановлення *тривалості щорічної основної відпустки 56 календарних днів усім педагогічним працівникам* закладів дошкільної освіти.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про відпустки» та пункту 2 Порядку № 346 керівним, педагогічним, науковим, науково-педагогічним працівникам щорічні відпустки повної тривалості у перший та наступні робочі роки надаються *у період літніх канікул* незалежно від часу прийняття їх на роботу.

Отже, після набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 11.02.2025 № 143 педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти у 2025 році за поточний (навчальний) рік буде надаватися щорічна основна відпустка тривалістю 56 календарних днів без дотримання пропорційності відпрацьованому робочому часу, за який надається відпустка.

Якщо педагогічному працівнику надається щорічна основна відпустка (або частина відпустки, що невикористана) за минулі роки, то тривалість такої відпустки становить ту кількість календарних днів, що була до настання змін.

Додаток: наказ МОН № 100 – на 2 арк.

Заступник Міністра Андрій СТАШКІВ

Олена Макарук (044) 4814778